

Színház- és Filmművészeti Egyetem
**Kutatási-fejlesztési-innovációs (K + F + I) stratégia
és beszámoló, 2023–2025**

Tartalomjegyzék

I. Kutatás-fejlesztés-innováció	2
II. Az intézmény kutatási-fejlesztési innovációs stratégiája, 2023.....	2
A lehetséges fejlesztési irányok.....	2
Az intézmény kutatási-fejlesztési stratégiájának a megvalósulása 2023-ban.....	4
III. Az intézmény kutatási-fejlesztési innovációs stratégiája, 2024–2025	8
Stratégiai irány	8
Fejlesztési terület, célkitűzések	8
Kutatás-fejlesztés-innováció.....	8
Az infrastrukturális fejlesztések szempontrendszere.....	10
A központi kutatási szervezeti egységek fejlesztésének a szempontrendszere	10
A kutatási eredmények bemutatása	10
Összefoglalás.....	15

I. Kutatás-fejlesztés-innováció

A Színház- és Filmművészeti Egyetemen kreatívan és módszeresen folytatott alkotómunkát, a tudományos kutatói tevékenységet, művészeti egyetemi besorolása szerint az Elméleti Intézet és a Doktori Iskola adja, és a tudományos publikációs tevékenység legjelentősebb részét jelenleg is az Elméleti és Doktori Intézet oktatói folytatják.

Intézményünk három területen folytat doktori képzést, és jogosult doktori fokozat megítélésére: 1) film- és videóművészeti, 2) színházművészeti DLA, valamint 3) művészet-tudományi (PhD in Arts) területen. A Doktori Iskola jelenlegi képzési színvonala elismert, ebből következő tekintélye, népszerűsége töretlen, de további fejlesztéseket tervezünk a kutatás és az innováció terén.

Egyetemünk célja aktív kutatási projektjeink folyamatos szinten tartása, növelése, beleértve a hallgatói Országos Tudományos Diákköri Konferencia- (OTDK), Új Nemzeti Kiválóság Program- (ÚNKP), PhD- és DLA-projektet is. Az egyetem kutatási projektjei részben az alapkutatás, részben az alkalmazott kutatás kategóriájába tartoznak, a művészeti egyetem jellegzetességeit is figyelembe véve.

A kutatáshoz nélkülözhetetlen infrastruktúra az intézetek kutatási, személyi, és stúdió/műterem infrastruktúrájának a fejlesztésében ölt testet. Ennek alapját képezi a jelenlegi állapotok felmérése, majd a szükséges fejlesztési irányok meghatározása és a fejlesztések elvégzése, külön fókuszálva a kutatómunkához és a digitális oktatáshoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztésekre és a szükséges helyszínek biztosítására.

II. Az intézmény kutatási-fejlesztési innovációs stratégiája, 2023

A lehetséges fejlesztési irányok

2023 őszén megtörtént az állapotfelmérés és a lehetséges fejlesztési irányok megállapítása:

- Az RRF keretében megvalósult a *Digitális és gyakorlati oktatási infrastruktúra fejlesztése* – A Színház- és Filmművészeti Egyetem támogatási kérelmet nyújtott be a Helyreállítási és Ellenállási Terv keretében meghirdetett RRF-2.1.2-21. „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése” című pályázati felhívásra. A kérelem elbírálását követően az RRF-2.1.2-21-2022-00024. azonosító számú, „Digitális és gyakorlati oktatási infrastruktúra fejlesztése a Színház- és Filmművészeti Egyetemen” című projekt 1,215 Mrd forint vissza nem térítendő támogatásban részesült, amelynek a finanszírozására a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, valamint a hazai költségvetés biztosít forrásokat. A megvalósítandó projekt célja a digitális és gyakorlati oktatást közvetlen módon és innovatívan segítő oktatási infrastruktúra fejlesztése, a szükséges digitális eszközök beszerzése és telepítése, hálózatok bővítése, továbbá új, gyakorlatorientált képzések létrehozása és a hallgatók készségfejlesztése. A projekt eredményeként olyan képzési feltételek és programok kialakítása volt a cél, amelyek minden tekintetben minőségi előrelépést eredményeznek, valamint a legmagasabb színvonalú képzés biztosítására adnak lehetőséget. A projekt keretében létrejövő, gyakorlati oktatást támogató infrastruktúra a filmiparban elérhető legmagasabb színvonalú technológiák alkalmazásával és oktatásban történő hasznosításával, illetve a gyakorlatorientált képzés piaci igényekhez történő igazításával teljes mértékben az egyetem fejlesztési törekvéseinek az elérését szolgálja. A technológiai fejlesztéshez kapcsolódóan a projekt része volt egyetemi kurzusok kidolgozása és a

hallgatók, dolgozók készségeinek, kompetenciáinak a fejlesztése is. A projekt 2022. szeptember 15. és 2024. március 14. között valósult meg.

- Az egyetem a Mészáros utcai campusán egy lakásműtermet alakított ki a rendezői és operatóri gyakorlati kurzusok helyszínének a biztosítására.
- Intézményünk Vas utcai oktatási helyszíne vált a kutatás-fejlesztés központjává, itt kialakítottunk egy központi irodát, amely támogatja a hallgatók és az egyetem közti kommunikációt. Továbbá az intézményben technikailag és bútorzatilag három jól felszerelt tanterem és egy kutatóterem is a rendelkezésre áll. A Vas utcai ingatlan nagy előnye, hogy központi elhelyezkedése miatt könnyen megközelíthető, valamint ott található az Országos Színház- és Filmtörténeti Szakkönyvtár, amely megfelelő infrastruktúrájával és technikai felszereltségével biztosítja a nyugodt kutatómunka kiteljesítésének a lehetőségét.
- Az ÚNKP-ösztöndíjas hallgatók számára kutatószobát rendeztünk be négy lappal és egy nyomtatóval, megfelelő bútorzattal. A kutatószoba használatát az egyetem a doktori hallgatók és az intézményi kutatók számára is biztosítja. A kutatószoba a hatékony kutatási feltételek biztosítása érdekében a Doktori Iskola épületrészében található, így központi elhelyezkedése miatt mindhárom intézet kutatóinak egyaránt elérhető.
- Az SZFE Doktori Iskolája a kutatási programjaiban igénybe veszi és sikeresen használja az Erasmus és az Erasmus Mundus lehetőségeit. Az egyetemen folyó kutatások irányát, diskurzusát a vendégoktatók pedagógiai és kutatási tudományos nyelve alakítja.

A tudományos eredményeket a publikációs aktivitáson túl nemzeti és nemzetközi díjak és kitüntetések igazolják. 2023-ban az SZFE összes publikációjának és művészeti alkotásának a száma: 185 darab; ami a publikációk jellege szerint a következőképpen alakult:

- Tudományos: 66 db
- Folyóiratcikk: 38 db
- Könyvrészlet (szaktanulmány vagy könyvfejezet): 10 db
- Könyv: 2 db
- Egyéb konferenciaközlemény: 4 db
- Disszertáció: 8 db
- Egyéb (Nem besorolt): 4 db
- Ismeretterjesztő: 5 db
- Közérdekű: 10 db
- Oktatási: 1 db
- Művészeti: 119 db

Egyetemünk oktatóinak adományozott művészeti díjak 2021 és 2024 között:

- Kossuth-díj: 3 db
- Jászai Mari-díj: 3 db
- Liszt Ferenc-díj: 2 db
- Blattner Géza-díj: 1 db

Intézményünk 2019-ben az *Egyetemi innovációs ökoszisztéma* pályázatiprojekt-felhívás keretében 40 millió forint támogatásban részesült a Művészeti Menedzsment Igazgatóság létrehozására. A kutatás, fejlesztés és innováció területének fontos szereplői a művészeti egyetemek, a művészet és az innováció fogalma elválaszthatatlan. A Színház- és Filmművészeti Egyetem képzései és tudástranszfer-tevékenysége Magyarország kiemelt – és jelentős bevételt

hozó – területeire összpontosít: a film- és médiaiparra, a számítógépes játékok iparára, valamint a turizmuson belül a kulturális turizmusra. Annak ellenére, hogy az egyetem által létrehozott szellemi termékek világszínvonalúak (példaként hozzuk itt az Amerikai Filmakadémia diák-Oscar-jelölését, amely során világszinten egyedülállóan 2016 után három egymás utáni évben is az első hét nominált közé került egyetemünk hallgatóinak vizsga-, illetve diplomafilmje), a termékek értékesítése, piacosítása számos további teendővel jár, nem kis mértékben a művészeti menedzsmentre fordítható szerény költségvetés és a szervezeti – még megoldásra váró – feladatok miatt.

Az egyetemi innovációs ökoszisztéma megerősítése, amely magában foglalja a színházi és mozgóképművészeti terület együttműködésének a fokozását, valamint az egyetem iparági kapcsolatrendszerének a bővítését és formalizálását, jelentős erőforrásokat szabadíthat fel, és tovább növelheti az intézmény versenyképességét.

Az intézmény kutatási-fejlesztési stratégiájának a megvalósulása 2023-ban

1. A Színház- és Filmművészeti Egyetem támogatási kérelmet nyújtott be a Magyarország Helyreállítási és Ellenállási Terve keretében meghirdetett RRF-2.1.2-21. „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális és készségfejlesztése” című pályázati felhívásra. A kérelem elbírálását követően az RRF-2.1.2-21-2022-00024. azonosító számú, „Digitális és gyakorlati oktatási infrastruktúra fejlesztése a Színház- és Filmművészeti Egyetemen” című projekt 1,215 Mrd forint vissza nem térítendő támogatásban részesült, melynek finanszírozására a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, valamint a hazai költségvetés biztosít forrásokat. Az SZFE Kulturális és Innovációs Minisztériumba benyújtott beszámolója szerint az ennek a projektnek a keretében az RRF-pályázathoz kapcsolódóan létrejött képzéseket az alábbi táblázat részletezi.

Színház- és Filmművészeti Egyetem – Képzési nyilvántartás „Digitális és gyakorlati oktatási infrastruktúra fejlesztése a Színház- és Filmművészeti Egyetemen” Pályázati azonosító: RRF-2.1.2-21-2022-00024.			
A képzés időpontja	A képzés megnevezése	A képzés helyszíne	A résztvevők létszáma
2023. június 6.	ESG és fenntarthatóság, egyetemi környezet	1117 Budapest, Infopark, C épület (6. emelet)	12 fő
2023. június 20.	Művészeti egyetemi projektek – Kommunikációs ismeretek	1016 Budapest, Mészáros utca 48.	8 fő
2023. november 23.	Vállalkozói startup-alapismeretek	1016 Budapest, Mészáros utca 48.	30 fő
2023. november 27.	Művészeti egyetemi projektek, szellemi alkotások ismerete	1016 Budapest, Mészáros utca 48.	15 fő
2023. november 29.	A felsőoktatási hallgatók és dolgozók tudománykommunikációs készségeinek fejlesztése a felsőoktatás K + F + I-eredményeinek hatékony disszeminációja érdekében	Online	20 fő

2. A nemzetközileg versenyképes minőséget és az erőforrás-koncentrációt támogató kutatásfinanszírozás, valamint az államháztartáson kívüli, az intézmények által megszerzett forrásokra való építés erősítése.

3. Intézmények közötti K + F + I-hálózatok kialakítása az intézményi K + F + I-fókusz erősítésével.

- a) Az egyetem kiemelt törekvése, hogy új, illetve hazánkban még nem alkalmazott, nagy tradícióval rendelkező külföldi szakmai módszertanokat kutassunk fel, intézményünkre adaptáljuk őket, és az oktatásban hatékonyan hasznukat vegyük. 2023-ban az SZFE implementálta az *Erasmus-mobilitások* új típusát, a „doktori hallgatók rövid távú” mobilitását, amely kutatáshoz kapcsolódó lehetőségeket is biztosított a résztvevők számára. A pályázat keretein belül a kiemelkedő képességű és tanulmányi teljesítményű hallgatók az itthoni tanulmányaikhoz szorosan kötődő rövid külföldi tanulmányúton vehettek részt, amely biztosította a nemzetközi tudományos vagy művészeti életbe történő bekapcsolódásukat, megjelenésüket, szakmai és interkulturális tapasztalatszerzésüket, valamint segítette a nemzetközi kapcsolataik építését kutatási vagy művészeti tevékenységek megvalósításával. A 2023-as akadémiai évben a Doktori Iskola hallgatói összesen tizenegy mobilitást valósítottak meg, rövid távú mobilitásként vagy szakmai gyakorlatként, amelyek támogatták és erősítették kutatási tevékenységeiket. Rövid távú tevékenységek Olaszországban és Hollandiában, szakmai gyakorlat jellegű mobilitási tevékenységek pedig Ausztriában, Hollandiában, Spanyolországban, Németországban és Romániában valósultak meg.
- b) 2024 nyarától a *Pannónia Ösztöndíjprogram* fedezi és biztosítja a mobilitásokat, amely program új mobilitási típusokat is bevezet, mint a rövid és hosszú távú kutatási célú mobilitásokat, amelyek a hallgatók és az oktatók, illetve munkatársak számára egyaránt elérhetőek lesznek. A Pannónia Ösztöndíjprogram kutatási mobilitásainak a célja, hogy elősegítse a felsőoktatási intézmények hallgatóinak, oktatóinak és kutatóinak a tudományos előmenetelét, a kortárs ismeretek elsajátítását, új eredmények születését és a nemzetközi kutatási együttműködések építését. Az SZFE vállalásai között szerepel az elvárt kutatási szabályzat kidolgozása, amely a pályázat feltételeit és azok elbírálásának a módját tartalmazza majd.
- c) Az egyetem nemzetközikapcsolat-építési potenciálját alapvetően segítette elő 2023-ban a budapesti X. Színházi Olimpia. Ennek keretében a Pécsváradon megrendezett *17. International School of Theatre Anthropology – New Generation* (ISTA/NG) kéthetes mesterkurzusán hét hallgatónk vehetett részt.
- d) 2023-ban az SZFE nagy nemzetközi sikerrel rendezte meg a *Madách Projektet*, amelyben Madách Imre születésének 200. évfordulója alkalmából négy kontinens tizenegy országának mintegy kétszáz színművészhallgatója részvételével egyedülálló nemzetközi színházi produkció született.
- e) A *Madách Projekt* hatására együttműködési megállapodás született az SZFE és a grúz Állami Sota Rusztaveli Színház- és Filmművészeti Egyetem (Tbiliszi) között.
- f) 2023 őszén az egyetem intézeteinek a közreműködésével integrált tanítás- és feladatvégzés eredményeképpen született meg a *Csokonai 250* projekt a drámaelméleti, színházművészeti, mozgóképművészeti intézetek közreműködésével, oktatóink és hallgatónk inspirációinak és eszközeinek a felhasználásával. Az egyes produkciók létrehozásában, a szöveggönyvek, versválogatások és a színmű megalkotásában nagy

szerepet kaptak az egyetem színművész, rendező, dramaturg és televíziós műsorkészítő szakos hallgatói, valamint a Debreceni Ady Endre Gimnázium tanulói.

- g) Létrejött az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács, és az egyes programokat lefedő új professzorok belépésével, valamint a Kossuth-díjjal rendelkező oktatóink egyetemi tanárrá való kinevezésével megerősödött a Doktori Iskola. Az alap- és mesterképzéseinket új oktatók felvételével és minőségi cserékkel biztosítottuk.
- h) Az intézményi kutatások hazai és nemzetközi beágyazottságának a növelése. Egyetemünk célja a kutatási anyagok publikációs lehetőségeinek a megvizsgálása, bővítése. Ennek eszköze egy saját folyóirat alapítása és kiadása, továbbá a könyvkiadási program elindítása. 2021-ben megalapítottuk és elindult egyetemünk új folyóirata, az *Uránia*, amely magyar és annak angol nyelvű mutációja évente kétszer jelenik meg. A 2022-ben elindított egyetemi könyvkiadási program keretében 2023-ban összesen négy kötet jelent meg, ebből az SZFE kiadásában a következő alkotások: Eugenio Barba – Nicola Savarese: *A színház öt kontinense*; Theodórosz Terzopulosz: *Dionüszosz visszatérése*; Novák Emil: *A magyar operatőr iskola története*, valamint az SZFE és a Színházi Olimpia Kft. Közös kiadásában jelent meg Tadashi Suzuki *A testben élő kultúra* című könyve.

4. A K + F + I humánerőforrás-oldalának a hosszú távú biztosítása

Az alap- és mesterképzésben, illetve a Doktori Iskolában oktatók minőségbiztosítási és jogszabályi feltételeknek a megfelelő biztosítása kiemelt jelentőséggel bír, a humán erőforrás ez irányú fejlesztése folyamatos prioritást élvez.

5. A K + F + I-célú infrastruktúra megújítása

Kiemelt cél a műszaki-informatikai környezet folyamatos fejlesztése és biztosítása a kutatási területek részére is. A kutatáshoz nélkülözhetetlen infrastruktúra az intézetek kutatási, személyi, és stúdió/műterem infrastruktúrájában ölt testet.

Megvalósulás: A korábbiakban bemutatott tartalommal megtörtént ezen egységek állapotfelmérése és a lehetséges fejlesztési irányok megállapítása, az oktatási infrastruktúra fejlesztése.

6. Az intézmények ipari kapcsolatainak az erősítése, innovációs és ipari központok kiépítése

Megvalósulás:

- A Színház- és Filmművészeti Egyetem támogatási kérelmet nyújtott be a Magyarország Helyreállítási és Ellenállási Terve keretében meghirdetett RRF-2.1.2-21. „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése” című pályázati felhívásra. A kérelem elbírálását követően az RRF-2.1.2-21-2022-00024. azonosító számú, „Digitális és gyakorlati oktatási infrastruktúra fejlesztése a Színház- és Filmművészeti Egyetemen” című projekt 1,215 Mrd forint vissza nem térítendő támogatásban részesült, melynek finanszírozására a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, valamint a hazai költségvetés biztosít forrásokat. Az SZFE a KIM-nek benyújtott beszámolója szerint ennek a projektnek a keretében az RRF-pályázathoz kapcsolódóan létrejött képzések:
 - ESG és fenntarthatóság, egyetemi környezet;
 - Művészeti egyetemi projektek;
 - Kommunikációs ismeretek;
 - Vállalkozói startup-alapismeretek;
 - Művészeti egyetemi projektek, szellemi alkotások ismerete.

A fentiekből a *Vállalkozói startup-alapismeretek*, illetve a művészeti egyetemi projektek, *Szellemi alkotások ismerete* illeszkedik a fenti pontba.

7. Az intézetekhez és a Doktori Iskolához kapcsolódó kutatási fókuszterületek

- *Színház-szociológiai és antropológiai kutatások:* A kutatás célja, hogy az egyetem hallgatóinak és oktatóinak a bevonásával MA- és doktori szinten is elinduljanak a magyarországi közönségkutatások a kőszínházakban. Ennek eredményeként információ kapható arról, hogy milyen a közönség összetétele egy adott színházban, milyenek az elvárásai, csoportszintű élményei, szokásai.
- *Művészeti befogadásvizsgálatok:* A kutatás célja a Noldus FaceReader 8 eszközzel a művészi befogadás vizsgálata. A vizsgálat tárgya az online önbevalláson alapuló kérdőívekkel gyűjtött és az ingeranyagra adott, kamerákkal rögzített viselkedésválaszok szoftveres elemzéséből nyert adatok alapján az empátia, kötődés és az arcon megjelenő érzelmek digitális összefüggéseinek a feltárása, elemzése.
- *Művészetelméleti kutatások:* A kutatás célja az antik dráma kortárs jelenlétének a tárgykörében végzett összetett kutatási projekt megvalósítása. A projekt az Alexander von Humboldt Stiftung részleges támogatásával valósul meg, neves külföldi szakemberek részvételével.
- *Színházesztétikai forradalom a mai magyar színházi életben:* A kutatási projekthez oktatói-hallgatói csoport kapcsolódik. A kutatás célja a Nemzeti Színház, a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITM) és a Színházi Olimpia által képviselt színházesztétika kontra realista-naturalista színházi hagyományok a hazai színházi életben.
- *Beszédművészet-kutatások:* Beszédkultúra-munkacsoport (SZFE Németh Antal Drámaelméleti Intézet) a művészi és nyilvános (közéleti) beszéd elméleti kutatása, leírása, valamint ezzel kapcsolatban gyakorlati (ismeretterjesztő) és oktatói munka végzése. A munkacsoport támaszkodik az SZFE beszédképzésének a hagyományaira. Elméleti alapját retorikai, fonetikai, szövegtani, beszédtechnikai, beszédművelői, prozódiai ismeretek jelentik.
- *Projektalapú oktatás:* A kutatás célja olyan egységes oktatási koncepció kidolgozása, amelynek a keretein belül a meglévő hasonlóság talajáról kiindulva a projektpedagógia mint korszerű tanulási-tanítási stratégia módszerei mélyebben beépüljenek az oktatásba, melynek során a gyakorlati képzésbe integrálódik az elméleti képzés is.
- *Posztelméletek a kortárs filmtudományban – A metamodern filmelmélet:* A kutatás interdiszciplináris megközelítése a filmelméleten belüli és kívüli forrásokra támaszkodik. Amíg a munka elméleti-módszertani kerete a metamodernizmusra támaszkodik, gondosan épít a modernre és a posztmodern narratívák elméleteire. A kutatás a műfajelméletre, a műfaj elméletére és történetére is fókuszál kortárs vizuális és médiakultúrák, valamint a kognitív elméletek és a poszthumán, illetve posztfenomenológiai megközelítések felhasználásával.
- *Médiahatás-kutatások:* A hazai és külföldi oktatók és kutatók részvételével megvalósuló kutatás célja, hogy a technológiai forradalmak mediabefogadást, médiahasználatot, médiapiacot és médiaszabályozást érintő következményeinek a folyamatos bemutatását megalapozza. A kutatás vizsgálja továbbá a mesterséges intelligencia kutatói-emberi teljesítményekkel összehasonlítható teljesítőképességét, illetve annak fejlődését.

III. Az intézmény kutatási-fejlesztési innovációs stratégiája, 2024–2025

A Színház- és Filmművészeti Egyetem missziójával összhangban a célunk az, hogy intézményünk a kutatási-fejlesztési innovációs területen a hazai és a nemzetközi színház- és filmművészet központi tudományos-szakmai műhelyévé váljon. Az egyetem kutatási és fejlesztési stratégiai terve beépült a 2025–2029-es *Intézményfejlesztési tervbe (IFT)*, a K + F + I-stratégia megvalósítása ennek megfelelően az IFT célkitűzéseivel összhangban történik.

A tervet az egyetem Tudományos Tanácsa elfogadta, az abban foglaltak megvalósítása és értékelése folyamatosnak tekinthető.

A tudományos eredmények, a jegyzett publikációk és azok tudománymetriai szempontoknak megfelelő láthatósága, a nemzeti és nemzetközi szinten megszerzett művészeti és szakmai díjak és kitüntetések a K + F + I-tevékenység értelemszerű mutatói, egyben alapját jelentik az egyetemünkön folytatott művészeti, tudományos és szakmai tevékenység fejlesztésének.

Ennek értelmében egyetemünk K + F + I-tevékenysége új megállapításokra irányuló, kreatív, kísérletező attitűdű munka, amely szisztematikus módszerekkel átadható és megismételhető eredményekre törekszik az alap- és az alkalmazott kutatás területén.

Az alapkutatás mint kreatív, kísérleti és elméleti tevékenység elsődleges célja a művészeti és tudományos jelenségek és a megfigyelések lényegi alapjáról szóló ismeretek szerzése, azok folyamatos bővítése, rögzítése.

Az alkalmazott kutatás ugyancsak kreatív kutatás, amelyet egyetemünk új ismeretanyag szerzése érdekében végez új módszerek és eljárások többcélú (művészeti, tudományos, oktatási, szakmai) hasznosítása vagy valamely konkrét és előre kitűzött cél elérése érdekében.

Stratégiai irány

Az egyetem a művészeti alkotótevékenységet mint alaptevékenységet a képzési és kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenység támogatásával és fenntartásával folytatja.

Fejlesztési terület, célkitűzések

A művészeti egyetem jellegzetességeit is figyelembe véve kiemelt cél:

- a színház- és filmművészet területén működő intézmények, technológiaintenzív szervezetek innovációs kompetenciájának a felépítésében való részvétel;
- az intézmények közötti K + F + I-hálózatok, -együtműködések kialakítása, az intézményi K + F + I-fókusz erősítése;
- az intézményi kutatások közép-európai és nemzetközi beágyazottságának és láthatóságának a növelése;
- a K + F + I humán erőforrás-oldalának hosszú távú biztosítása;
- a K + F + I-célú infrastruktúra megújítása;
- a meglévő és az új kutatási irányvonalak kitűzése, az aktív kutatási projektek folyamatos fenntartása és bővítése;
- a kutatási infrastruktúra-fejlesztés akciótervének a kidolgozása;
- a kutatási szervezeti egységek fejlesztési akciótervének a kidolgozása.

Kutatás-fejlesztés-innováció

Az egyetem kutatási projektjei részben az alapkutatás, részben az alkalmazott kutatás kategóriájába tartoznak. A művészeti egyetem jellegzetességeit is figyelembe véve kiemelt célunk:

- *A színház- és filmművészet területén működő intézmények, technológiaintenzív szervezetek innovációs kompetenciájának a felépítésében való részvétel* menedzserek és vezetők továbbképzésével, színházi szakemberek által, innovatív kommunikációs, tárgyalási és előadókészségek, technikák fejlesztésével, használatával. A közszféra és a magánszféra innovációs kompetenciájának a felépítésében való részvétel a következő tervezési időszakban is ambiciózus cél, amely elsősorban a mozgóképes és médiatartalmakkal dolgozó területeken hozhat eredményeket.
- *Intézmények közötti K + F + I-hálózatok, együttműködések kialakításával, az intézményi K + F + I-fókusz erősítésével* lehetőségünk nyílik az egyetemi innovációs tevékenység fejlesztésére, erőteljes növelésére, végső soron olyan innovációs potenciál kialakítására, amely gyorsan és rugalmasan képes válaszolni az adott kihívásokra, ezáltal is támogatva az intézményi versenyképesség megőrzését. Egyetemünk kiemelt törekvése, hogy új szakmai módszertanokat kutassunk fel és adaptáljunk intézményünkre, illetve az oktatásban hatékonyan alkalmazzuk. Ennek eszköze a hazai és nemzetközi hálózatokba való bekapcsolódás elősegítése, aminek révén nemzetközi együttműködésben jöhetnek létre az egyes tudományterületre fókuszáló vagy interdiszciplináris együttműködések, közös kutatási tevékenységek.
- *Az intézményi kutatások közép-európai és nemzetközi beágyazottságának és láthatóságának a növelése, a kutatási anyagok nemzetközi beágyazottságának az elősegítését biztosító lehetőségek kivizsgálása, az oktatók és a doktoranduszok nemzetközi kutatásainak, nemzetközi konferenciákon való jelenlétének az anyagi támogatása az idegen nyelvű publikációs lehetőségek bővítésével és finanszírozásával, a törvényben megteremtett alkotói szabadság lehetőség szerinti sabbatical kutatási év biztosításával.*
- *A K + F + I humánerő-forrás oldalának a hosszú távú biztosításával* az innovációs folyamatban részt vevők érdekeltiségének és elismertségének a megteremtése, ösztönzési rendszerek kidolgozása a cél. Ennek során az oktatói kar folyamatos fejlesztése prioritást élvez elsősorban az idegen nyelvi fejlesztésüket biztosító oktatás megszervezésével, nemzetközi mobilitásuk támogatásával, magyar és idegen nyelvű publikációs lehetőségeik fejlesztésével, a publikációk OJS- és open access közzétételével. A publikációs lehetőségek bővítésének az alapját az egyetemünkön létrehozott könyvműhelyben folytatott könyv- és folyóiratkiadás jelenti a jövőben.
- *A K + F + I-célú infrastruktúra megújítása* során az elkövetkezendő években továbbra is kiemelt cél a szükséges műszaki-informatikai környezet folyamatos karbantartása és fejlesztése, a minőségi munkavégzés feltételeinek a biztosítása.

A korábbi és az új kutatási irányvonalak az egyetemi *IFT* 2025–2029 közötti időszakra vonatkozó célkitűzéseinek a szerves részét képezik. Célunk az SZFE aktív kutatási projektjeinek a folyamatos fenntartása és bővítése, beleértve a hallgatói TDK-, OTDK-, ÚNKP/EKÖP-, PhD- és DLA-projektet is, tekintettel arra, hogy ez adja a keretét a kutatási tevékenység konkrét, gyakorlatban történő megvalósításának.

Egyetemünkön kreatív és módszeres alkotómunka három intézetünkben (Sinkovits Imre Színházművészeti Intézet, Németh Antal Drámaelméleti Intézet, Zsigmond Vilmos Mozgóképművészeti Intézet) és a Doktori Iskolában folyik. Tudományos kutatói és publikációs tevékenységet – az SZFE *Szervezeti és működési szabályzatával* összhangban – elsősorban a Németh Antal Drámaelméleti Intézet és a Doktori Iskola művészeti-szakmai bázisán végzünk, folyamatosan törekedve a kutatások és publikációk mennyiségi és minőségi mutatóinak és láthatóságának a növelésére.

Az infrastrukturális fejlesztések szempontrendszere

A kutatáshoz nélkülözhetetlen infrastruktúra az intézetek kutatási, személyi és stúdió/műterem infrastruktúrájában ölt testet. Az egyetemi kutatóműhelyek rendszerében – művészeti és művészettudományos területről lévén szó – a hagyományos (alkotói) értelemben vett innovációhoz speciális laborokra és együttműködésekre van szükség. Tekintettel arra, hogy a feladat jelentős forrásigénnyel bír, ezért a K + F + I-infrastruktúra fejlesztésére a fenntartó bevonásával pályázati lehetőségek esetén van reális esély a 2029-ig terjedő fejlesztési ciklusban.

A központi kutatási szervezeti egységek fejlesztésének a szempontrendszere

A kutatások jellegéből adódóan elmondható, hogy azok elsősorban az intézetek és a Doktori Iskola szintjén megvalósuló kezdeményezésekről van szó, amelyek kidolgozottságát az alább bemutatott kutatási fókuszterületek 2025-ig terjedő eredményei és az új kutatócsoportok létrehozása biztosítja a jövőben.

A kutatási eredmények bemutatása

a) *Az SZFE kutatási tevékenysége alkotásokban és publikációkban mutatkozik meg.
2024-ben az SZFE összes publikációinak és művészeti alkotásainak száma: 248*

Jelleg szerint:

- Tudományos: 109 db
- Ismeretterjesztő: 15 db
- Közérdekű: 5 db
- Oktatási: 25 db
- Művészeti: 91 db
- Nem besorolt: 3 db

A Tudományos (109 db) bontása típus szerint:

- Folyóiratcikk: 58 db
- Könyvrészlet (szaktanulmány vagy könyvfejezet): 22 db
- Könyv: 7 db
- Egyéb konferenciaközlemény: 4 db
- Disszertáció: 14 db
- **Egyéb:** 4 db

○ Habilitáció: 5 fő

2025-ben az SZFE összes publikációinak és művészeti alkotásainak száma: 206

Jelleg szerint:

- Tudományos: 83 db
- Ismeretterjesztő: 11 db
- Közérdekű: 0 db
- Oktatási: 6 db
- Művészeti: 104 db
- Nem besorolt: 2 db

A Tudományos (83 db) bontása típus szerint:

- Folyóiratcikk: 36 db
- Könyvrészlet (szaktanulmány vagy könyvfejezet): 28 db

- Könyv: 9 db
- Egyéb konferenciaközlemény: 1 db
- Disszertáció: 3 db
- Egyéb: 6 db
- Habilitáció: 1 fő
- Művészeti díj (Ferenczy Noémi-díj): 1 fő

Az egyetem a színház, a film és a média területéhez kapcsolódó művészetek és elméletek területét felölelő, az oktatásban tankönyvként használható művek és a saját folyóiratában megjelenő publikációk kiadásával járul hozzá a stratégiai célkitűzésekhez.

A 2022/2023. tanévtől működik az SZFE-n könyvkiadás, amelynek keretein belül a 2024/2025. tanévtől *SZFE Könyvek* sorozatcímen az egyetem Könyvműhelye gondozza a kiadványokat (<https://szfe.hu/szfe-konyvek>), a L'Harmattan Kiadóval együttműködésben. Ennek eredményeképpen 2025-ig négy kötet és egy webbook jelent meg. Az *SZFE Könyvek* sorozat a ma Magyarországon elérhető legteljesebb hazai és nemzetközi láthatóságot adja a magyar és idegen nyelvű monografikus jellegű köteteinknek (a <https://openaccess.hu> oldalon és a francia L'Harmattan partnerségének köszönhetően, amely biztosítja az <https://www.amazon.fr>-en való megjelenést). Az *Uránia* interdiszciplináris folyóiratot 2021-ben alapítottuk, évente kétszer jelenik meg magyar és angol nyelven, print és online formátumban. Állandó publikációs bázisa oktatóinknak, doktoranduszhallgatóinknak és partnereinknek. A folyóirat kiadását nemzetközi tanácsadó testület támogatja. Az egyetem honlapján valamennyi lapszám online is elérhető. Az *Uránia* 2024-től visszamenőlegesen is bekerült az MTA Open Journal Systems rendszerébe, amelyet az EPA OSZK is indexel: <https://urania.szfe.hu>.

b) TDK- és OTDK-eredmények

Az SZFE 37. OTDK-n való részvétele széles intézményi háttérrel valósult meg. A felkészítő tanárok és a hallgatók együttműködésének az eredményességét mutatják a több tagozatban elért díjak és különdíjak (<https://szfe.hu/tdk-otdk>).

Év	2024/2025. tanév	2022/2023. tanév
Intézményi konferencián/fórumon részt vett	37. TDK 27 fő	36. TDK 4 fő
Díjazott	<i>nem adtunk ki díjakat</i>	<i>nem adtunk ki díjakat</i>
OTDK-n részt vett	37. OTDK 24 fő	36. OTDK 4 fő
Díjazott/elismerést kapott	3 db 1. helyezés 5 db 2. helyezés 1 db 3. helyezés 1db különdíj	1 db különdíj

Az OTDK-eredmények országos, külső szakmai zsűri által validáltan igazolják a kutatás- és alkotásalapú képzés eredményességét, a hallgatói kiválóság rendszeres utánpótlását, valamint az intézmény szakmai láthatóságának erősödését. A helyezések több fókuszterületet fednek le (mozgóképes alkotás, színpadi alkotás és előadás, intermédia, művészetelmélet), ami a kutatási-alkotói portfólió kiegyensúlyozottságát mutatja. Az eredmények mérhető visszacsatolást adnak a műhelyek és a témavezetői munka hatékonyságáról, és erősítik a kutatási-alkotói outputok disszeminációs potenciálját, valamint az együttműködések bővítésének stratégiai irányát.

c) Az Új Nemzeti Kiválóság Program (ÚNKP) eredményei 2023/2024-ben:

Jelentkezők száma összesen: 19 fő

Támogatott pályázat: 16 fő

Pályázók eloszlása képzési szintenként:

- Alapképzés 6 fő, 6
- Mesterképzés: 6 fő
- Doktori képzés: 2 fő
- Doktorvárományos: 2 fő

Kutatási témák eloszlása:

- Színházművészeti: 6 db
- Filmművészeti: 9 db
- Zenei: 1 db

Outputok összesen: 48 db

- Publikációk száma: 3 db (publikált); 13 db nem publikált zárótanulmány
- Konferencia-előadás: 25 db
- Alkotás: 6 db
- Tananyagfejlesztés: 1 db

d) Az Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Pályázat (EKÖP) eredményei 2024/2025-ben

Jelentkezők száma összesen: 22 fő

Támogatott pályázatok: 12 fő

Pályázók eloszlása képzési szintenként:

- Alapképzés: 3 fő,
- Doktori képzés: 4 fő,
- Fiatal kutatói pályázat: 5 fő

Kutatási témák eloszlása:

- Színházművészeti: 6
- Filmművészeti: 5
- Zenei: 1

Outputok összesen: 59 db

- Publikációk száma: 20 db
- Konferencia-előadás: 19 db
- Workshop: 2 db
- Alkotás: 5 db
- Innovatív alkotás: 1 db
- Tananyagfejlesztés: 1 db
- Szinopszis és drámaszöveg: 1 db
- Mélyinterjúk: 10 db

Az ÚNKP- és az EKÖP-eredmények széles bázison aktivizálták a kutatói utánpótlást, és több képzési szinten biztosítottak mentorált, teljesítményalapú fejlődési pályát. Az outputok

mennyisége és típusa a K + F + I-stratégia szempontjából kézzelfoghatóan növelte az intézményi láthatóságot és a disszeminációs kapacitást, miközben a témák intézetek közötti megoszlása jelzi a kutatási portfólió kiegyensúlyozott erősödését is.

e) Az SZFE Kutatási fókuszterületeinek eredményei (2024–2025)

A kutatási fókuszterületek többsége minden évben konferencia keretében és publikációk formájában mutatja be az elért kutatási eredményeket.

- *Művészeti befogadásvizsgálatok* (Doktori Iskola – A művészeti befogadás pszichofiziológiájával foglalkozó kutatócsoport): A kutatás a művészi befogadás pszichofiziológiai és önbevallásos összefüggéseit vizsgálja Noldus FaceReader-alapú arcelemzéssel és kérdőíves mérőeszközökkel, az empátia, kötődés és az érzelmi válaszok mintázatainak a feltárása céljából. A program intézményközi együttműködésben valósul meg a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) kutatóival. Eredmény: Q1-es publikáció 2025-ben (<https://link.springer.com/content/pdf/10.1186/s40359-025-02590-7.pdf>).
- *Nézőkutatás / színház-szociológiai fókusz – intézményközi és nemzetközi beágyazottság; (Doktori Iskola – Színház-szociológiai kutatócsoport):* A 2022 őszen indult SZFE–KRE közös projekt a két intézmény stratégiai együttműködésének a kiemelt eleme; nemzetközi módszertani háttérrel kapcsolódik a Project on European Theatre Systems (STEP) hálózathoz. 2024. október 24-én az SZFE Németh Antal Drámaelméleti Intézet és a Doktori Iskola, valamint a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet közreműködésével megrendeztük *A közönség elérése, megtartása, nevelése és kutatása a színházi és filmes gyakorlatban* tudományos-szakmai konferenciát.
A módszertan és a hallgatói bevonás erősítését szolgálja a Routledge Audience Research Series (2025) kapcsolódó megjelenése, valamint a 2025-ben kiadott *Mit lát a néző? Bevezetés a színházszociológiai kutatásokba* (2025) című kötet. A jelenleg folyó empirikus (kérdőíves) adatfelvételek SZFE-szervezésben zajlanak (<https://szfe.hu/hirek/tankonyvbeutato-az-szfen>).
- *Művészetelméleti kutatások (Doktori Iskola):* A 2024–2025-ben műhelymunkában végzett kutatások a tragédia és a tragikus kortárs esztétikájára fókuszáltak, filozófiai és színházelméleti megközelítésekben, különös tekintettel az antik görög dráma kortárs európai és magyar recepciójára. 2024. november 14–16. között nemzetközi konferencia valósult meg (Alexander von Humboldt Stiftung-ösztöndíjasok részvételével): *Emberi szabadság a posztsubjektivitás korában: antik tragédia a kortárs színpadon* címmel. 2025-ben megkezdődött a konferenciakötet szerkesztése, a megjelenés tervezett ideje: 2026. A kutatás részeként folytatódik az antik tragédiák újraírásainak és színre viteleinek a hosszú távú vizsgálata (<https://szfe.hu/hirek/antik-tragedia/>; <https://szfe.hu/hirek/kaj-adam-interju>). Továbbá *Misztérium a kortárs színpadon* címmel tudományos konferenciát rendeztünk az SZFE és a KRE Benda Kálmán Szakkollégiumának a kooperációjában 2024. november 28–29. között.
- *Beszédművészet-kutatások (Németh Antal Drámaelméleti Intézet – Beszédkultúra műhely):* A munkacsoport eredményei között kiemelt jelentőségű az *Uránia* folyóirat beszédkultúra-különszáma (2022/2.; <https://urania.szfe.hu>), amelynek publikációi beépültek a beszédtechnikai és retorikai oktatásba. A televíziós műsorkészítő BA beszédtechnikai képzéséhez kapcsolódóan megkezdődött a hallgatói előadói sajátosságok dokumentált feltárása, a nyilvános szóbeli előadás normatíváinak a leírása céljából. Eredmény: 2025-ben két elsőéves televíziós műsorkészítő BA szakos hallgató különdíja

a Kossuth-szónokversenyen (lásd <https://e-nyelvmagazin.hu/2025/11/16/a-jo-beszed-meghatároz-segit-boldogabba-tesz>).

- *Projektalapú oktatás-kutatások (Zsigmond Vilmos Mozgóképművészeti Intézet):* A projektpedagógia intézeti szintű tudatosítását és finomítását a 2024/2. *Uránia*-lapszámban „Operatőri gyakorlat mint projektpedagógia” címen megjelent esettanulmány alapozta meg. Ennek nyomán intézeti szakmai egyeztetések indultak a gyakorlat–elmélet összehangolására, az egymásra épülés erősítésére, órarendi és tematikai korrekciókra, valamint a történeti tárgyak projektekhez illesztett újragondolására (lásd <https://urania.szfe.hu/2025/02/az-operatori-gyakorlat-mint-projektpedagogia>).
- *Médiahatás- és MI-kutatások / Médialexikon (Németh Antal Drámaelméleti Intézet – Médiaműveltség kutatócsoport):* Interdiszciplináris K + F-program a médiatudatosság és az MI-hatások vizsgálatára; szakmai alapját az *Uránia*-publikációk és a 2025 őszén SZFE-kiadásban megjelent *Médialexikon* webbook adja. Partnerek: SZFE NADEI, ZSVMi; PPKE BTK, ITK. Az eredmények tantárgyi szinten hasznosulnak; és előkészületben van egy, művészeti egyetemeket átfogó MI-kutatás, amely a program eddigi eredményeire épít (lásd <https://medialexikon.szfe.hu/>; <https://urania.szfe.hu/2023/03/a-magyar-kultura-nemzeti-karaktere>).
- *Színházesztétikai elmozdulások a kortárs magyar színházi életben (Sinkovits Imre Színházművészeti Intézet):* A nemzetközi szakmai eseményekhez (különösen a Színházi Olimpia programjaihoz) kapcsolódó tapasztalatok kutatási értékű megfigyeléseket generáltak a kortárs formanyelvek és alkotói folyamatok terén. Eredményként az SZFE-n belül erősödött a kortárs nemzetközi irányok értelmezése és a hazai esztétikai horizontot tágító szakmai diskurzus, amely beépült a műhelymunkákba és a képzési reflexiókba.
- *Posztelméletek a kortárs filmtudományban – A metamodern filmelmélet (Zsigmond Vilmos Mozgóképművészeti Intézet):* A kutatási fókusz a metamodern filmelméletnek az oktatási gyakorlatban történő megjelenésére koncentrált. Ennek alapja egy, a metamodernizmus jelenlétét narratológiai szempontból vizsgáló, „A narratíva fraktáljellege, a dramaturgiai ágencia és a narratívában rejlő interaktivitás lehetősége” című tanulmány, amely a hálózatos narratívák működését a dilemmapontok révén megjelenő ún. árnyékmintázatok megjelenésével hozza összefüggésbe. Az elméleti megközelítés eredményei közvetlenül beépültek a nemzetközi kurzusokba, így az *Interactive Film* és *World Building* nemzetközi kurzusokon hasznosultak, ahol a hallgatók nonlineáris és transzmediális vizsgaprojektekben modellezték a metamodern narratív struktúrák működését. Az elmélet és a gyakorlat szimbiózisa ezáltal igazolta a metamodern filmelmélet oktatásban validált paradigmáját (lásd <https://urania.szfe.hu/2025/07/a-narrativa-fraktaljellege-a-dramaturgiai-agencia-es-a-narrativaban-rejlo-interaktivitas-lehetosege>).

f) Az SZFE Tudományos Tanácsának 2025. december 4-én kelt határozata értelmében a kutatási fókuszterületek munkacsoportjai közül három önálló kutatócsoportként folytatja tevékenységét:

1. A Doktori Iskola művészeti befogadással kapcsolatos vizsgálatait a jövőben a Művészeti befogadás pszichofiziológiájával foglalkozó kutatócsoport égisze alatt folytatódnak.
2. A Doktori Iskola színház-szociológiai és antropológiai kutatásait a jövőben a Színház-szociológiai kutatócsoport keretei között folytatódnak.
3. A Németh Antal Drámaelméleti Intézet bázisán folytatott médiahatás-kutatások a jövőben a Médiaműveltség kutatócsoport keretei között folytatódnak.

Összefoglalás

A 2024–2025-ös K + F + I-tevékenység az egyetem missziójához, valamint a 2025–2029 *IFT*-be épített K + F + I-stratégiához illeszkedve, dokumentált módon támogatja, hogy az intézmény a hazai és nemzetközi színházi és filmművészeti felsőoktatás területén meghatározó tudományos-szakmai műhellyé váljon. A kutatási fókuszterületek a művészeti alkotótevékenységet alaptevékenységként kezelik, s egyszerre szolgálnak alapkutatási (fogalmi-elméleti keretek bővítése) és alkalmazott kutatási célokat (módszertani/empirikus vizsgálatok, oktatási és szakmai hasznosulás). Az eredmények konferencia- és publikációs formában, valamint a képzésekbe történő beépüléssel hasznosulnak.

A stratégiai célok teljesülése a következő pontokon igazolható: (1) az SZFE a színház- és filmművészeti ökoszisztéma innovációs kihívásaira releváns, hasznosítható tudást hoz létre; (2) intézményközi és nemzetközi együttműködések épít, növelve a láthatóságot; (3) a kutatói utánpótlást és teljesítményt hallgatói és doktori programokon keresztül erősíti (ÚNKP, EKÖP, OTDK, doktori PhD- és DLA-képzés); (4) mérésalapú és digitális kutatási/publikációs megoldásokkal fejleszti a K + F + I-infrastruktúrát; (5) a Tudományos Tanács döntésével több fókuszterület kutatócsoportként intézményesült, ami stabil keretet ad a kutatási programok tervezéséhez, nyomon követéséhez és fejlesztéséhez.

Jelen egységes szerkezetű stratégiát a Színház- és Filmművészeti Egyetem Tudományos Tanácsa 2026. január 22-i ülésén fogadta el.

Budapest, 2026. 01. 27.

Dr. Antal Zsolt s.k.
oktatási és tudományos rektorhelyettes
a Tudományos Tanács elnöke